

**Giresun
İl Milli Eğitim
Müdürlüğü**

**Giresun
Rehberlik ve
Araştırma
Merkezi**

DEVAMSIZLIĞIN ÖNLENMESİ

ARALIK-2024

BÜLTEN İÇERİĞİ

1 Eğitimde Ailenin Önemi

Sağlıklı Aile Yapısı

2

3 Ailede Zaman Yönetimi

Çocuk İhmali

4

5 Devamsızlık Nedenleri

Ebeveynlere Yönelik Öneriler

6

7 Okullara Öneriler

Emeği Geçenler

- Sedat Sarıgül
- Ahmet Yılmaz
- Bahadır Özdemir
- Handan Yılmaz
- Ufuk Yılmaz
- Umut Şahin
- Yeliz Ustahüseyin
- Yeşim Özdemir
- Hakan Çalık
- Elif Eryılmaz
- Sinem Uğra
- Şeyda Albayrak
- Havva Durukan
- Gülden Gümüş
- Tahsin Temizer
- Mustafa Ayhan
- Sema Uçak
- Şule Dizdaroğlu

Eğitim, bireylerin kişisel, sosyal ve akademik gelişiminde en önemli unsurlardan biridir. Ancak, eğitim sürecinde karşılaşılan en büyük sorunlardan biri, devamsızlık problemidir. Devamsızlık, öğrencilerin derslere düzenli katılım göstermemesi sonucunda hem akademik başarılarını hem de sosyal ilişkilerini olumsuz etkileyebilmektedir. Bu durum, yalnızca bireysel düzeyde değil, toplumsal ve ekonomik boyutlarda da ciddi sonuçlar doğurabilmektedir.

Bu çalışmada, devamsızlığın nedenlerini anlamak, önlenmesine yönelik stratejiler geliştirmek ve eğitim süreçlerini daha verimli hale getirmek hedeflenmiştir. Öğrencilerin okula olan bağlılıklarını artırmak, öğretmen-öğrenci-veli iş birliğini güçlendirmek ve daha kapsayıcı bir eğitim ortamı oluşturmak, bu süreçte temel önceliklerimiz arasında yer almıştır.

Bu amaçla hazırlanan çalışmanın, eğitim kurumlarına, öğretmenlere, velilere ve öğrencilere yol gösterici olmasını temenni eder, sürece katkıda bulunan tüm paydaşlara teşekkür ederim.

**Ertuğrul Tosunoğlu
Giresun Milli Eğitim Müdürü**

AİLENİN ROLÜ VE ÖNEMİ

Temel Değerlerin Kazandırılması

Aile, çocuğun ahlaki, kültürel ve sosyal değerleri öğrenmesinde en önemli kaynaktır. Sevgi, saygı, sorumluluk, dürüstlük gibi temel değerler genellikle aile içinde öğrenilir.

Eğitim Sürecine Destek

Aile, çocuğun akademik başarılarına katkı sağlamak için okuldaki faaliyetleri takip etmeli, ders çalışması için uygun bir ortam sağlamalı ve öğretmenlerle iş birliği yapmalıdır.

Motivasyon ve Özgüven Gelişimi

Aile, çocuğu destekleyerek ona güven aşılayabilir. Övgü ve teşvik, çocuğun motivasyonunu artırır ve özgüvenini geliştirir.

Eğitimde ailenin rolü oldukça önemlidir çünkü çocukların ilk eğitim ortamı aileden başlar. Ailenin rolü, hem çocuğun bireysel gelişimini hem de akademik başarısını destekleyen bir dizi faktörü içerir:

Ebeveynler, çocuklar için birer rol modeldir. Çalışkanlık, disiplin ve öz denetim gibi davranışlar sergileyen ebeveynler, çocuklarına bu alışkanlıkları aşılayabilir.

İletişim ve Destek

Aile içinde sağlıklı bir iletişim ortamı, çocuğun duygusal ve sosyal ihtiyaçlarını karşılar. Çocuk, duygularını ve düşüncelerini paylaşabildiği bir aile ortamında kendini daha iyi ifade eder.

Disiplin ve Sorumluluk Öğretimi

Aile, çocuğa sınırlar koyarak ve sorumluluklar vererek disiplinli bir yaşam biçimi kazandırabilir. Bu da çocuğun okul hayatında düzenli ve başarılı olmasını sağlar.

Eğitime Karşı Tutum Oluşturma

Ailenin eğitime verdiği önem, çocuğun okula ve öğrenmeye bakış açısını etkiler. Eğitime değer veren bir ailede büyüyen çocuklar, genellikle öğrenme konusunda daha istekli olurlar.

“

Sonuç olarak, aile, çocuğun hem kişisel hem de akademik gelişiminde temel bir rol oynar. Ailenin bilinçli ve aktif bir şekilde bu sürece katılması, çocuğun gelecekte başarılı ve mutlu bir birey olmasına büyük katkı sağlar.

”

AİLEDE

ZAMAN YÖNETİMİ

Zaman yönetimi ne anlama gelir?

Zaman yönetimi; üreticiliği ve verimliliği artırmak için, belirli aktiviteler üzerinde harcanan zamanı bilinçli bir şekilde kontrol etme yöntemidir. Zaman yönetimi, belirli görevleri, projeleri bitirirken kullanılan çeşitli beceriler, araçlar ve teknikler ile desteklenebilir. Zaman yönetimi sürecinin ilk adımı olarak düşünülebilen “ilk sıraya yerleştirme”, zaman yönetimi sürecindeki önemli bir aşamadır; zira bu adım, kişinin veya organizasyonun en önemli görevleri ve hedefleri arasında öncelik belirlemesini sağlar.

Ailede zaman yönetimi, herkesin birlikte kaliteli zaman geçirmesi ve günlük sorumluluklarını etkili bir şekilde yerine getirmesi için önemlidir. İşte ailede zaman yönetimini iyileştirebilecek bazı ipuçları:

Görev Paylaşımı

- Roller ve Sorumluluklar: Herkesin ev işleri ve diğer sorumluluklarla ilgili net roller üstlenmesini sağlayın. Görevleri adil bir şekilde paylaşarak iş yükünü hafifletebilirsiniz.
- Ekip Çalışması: Belirli görevleri birlikte yaparak, hem zaman kazanabilir hem de ailenizle daha fazla vakit geçirebilirsiniz.

Planlama ve Programlama

- Ortak Takvim: Ailenizin tüm üyeleri için ortak bir takvim oluşturun. Bu takvime her bireyin okul, iş, spor etkinlikleri ve diğer aktivitelerini ekleyin.
- Öncelikler Belirleyin: Herkesin önceliklerini belirleyin ve zamanlarını en önemli görevler için ayırmalarını sağlayın.

Teknoloji ve Araçlar

- Uyarılar ve Hatırlatmalar: Akıllı telefonlar ve dijital asistanlar, hatırlatmalar ve uyarılar ayarlamak için kullanılabilir.
- Zaman İzleyici Uygulamaları: Günlük aktivitelerinizin zamanını takip etmek için uygulamalar kullanabilirsiniz.

Dinlenme ve Eğlence

- Birlikte Zaman Geçirin: Ailece birlikte oyun oynayın, film izleyin veya doğa yürüyüşlerine çıkın. Bu, ilişkileri güçlendirir ve stresin azaltılmasına yardımcı olur.
- Dinlenme Zamanları: Her bireyin dinlenme ve kişisel zamanlarını da göz önünde bulundurun. Kendine zaman ayırmak, genel mutluluğu artırır.

Stres Azalması ve Mutluluk Artışı

İyi bir zaman yönetimi sayesinde, aile bireyleri günlük sorumluluklarını daha verimli bir şekilde yerine getirebilir ve bu da genel stres seviyesinin azalmasına yardımcı olur. Azalan stres, daha mutlu ve huzurlu bir aile ortamı yaratır.

Sorumluluk Bilinci ve Ekip Çalışması

Ev içi görevlerin adil bir şekilde dağıtılması, sorumluluk bilincini artırır ve aile üyeleri arasında dayanışma sağlar. Ekip çalışması becerilerinin geliştirilmesi, hem aile içinde hem de dış dünyada faydalı olur.

Finansal Yönetim ve Tasarruf

Zaman yönetimi, mali durumun da kontrol altında tutulmasına yardımcı olabilir. Düzenli olarak bütçe planlaması ve harcamaların takip edilmesi, aile bütçesini daha iyi yönetmeyi ve tasarruf etmeyi sağlar.

Örnek Olma ve Eğitim

Ebeveynlerin iyi bir zaman yönetimi örneği sergilemesi, çocukların da bu beceriyi öğrenmelerine ve hayat boyu kullanmalarına yardımcı olur. İyi alışkanlıklar, gelecek nesillere aktarılır.

04

Esneklik ve Adaptasyon

- Esnek Olun: Planlar her zaman mükemmel işlemez. Duruma göre esneklik gösterin ve değişikliklere uyum sağlayın.

Kaliteli Zaman Geçirme

Zaman yönetimi, ailenin birlikte daha fazla kaliteli zaman geçirmesini sağlar. Planlanmış aktiviteler, ortak hobiler ve aile yemekleri gibi etkinlikler, aile bağlarını güçlendirir ve iletişimi artırır.

Bireysel Gelişim ve Hedeflere Ulaşma

Zaman yönetimi, her bireyin kişisel hedeflerine ulaşması için gerekli zamanı ayırmasını sağlar. Okul, iş, spor, hobiler ve kişisel gelişim gibi alanlarda başarı elde etmek, özgüveni artırır ve bireysel tatmin sağlar.

Krizi Yönetme ve Esneklik

Planlı bir yaşam, beklenmedik durumlar karşısında daha esnek ve hazırlıklı olmayı sağlar. Acil durumlar ve değişiklikler karşısında aile daha etkili ve hızlı bir şekilde reaksiyon gösterebilir.

Sağlık ve Refah

Zaman yönetimi, yeterli uyku, düzenli egzersiz ve sağlıklı beslenme için zaman ayırmayı kolaylaştırır. Bu da ailenin genel sağlığını ve refahını olumlu yönde etkiler.

SAĞLIKLI AİLE YAPISI

Bu konu üzerinde öncelikle sağlıklı bir aile kavramının ne anlama geldiğini iyi anlamak gerekir. Sağlıklı aile, bireylerin fiziksel, duygusal, sosyal ihtiyaçlarının karşılandığı, güvenli ve destekleyici bir ortam sunan bir aile yapısıdır. Sağlıklı bir ailede tüm bireyler kendilerini ifade edebilir, ihtiyaçlarını söyleyebilir, birbirlerine güvenirlir ve severler.

Sağlıklı bir aileyi daha detaylı tanımlarsak bazı bileşenlerden bahsetmemiz gerekir. Bunlar **iletişim, destek, saygı ve sevgi, sorun çözme yeteneği, güvenli bir ortam, bireysel gelişime destek, herkesin kendi rollerini dengede tutabilmesi** olarak söyleyebiliriz.

Duygusal Güvenlik

Sevgi ve saygıya dayalı bir aile ortamı çocukların duygusal olarak güvende hissetmesini sağlar. Bu da onların stresle başa çıkmalarını kolaylaştırır ve sağlıklı bir özsaygı geliştirmelerine yardımcı olur.

Sosyal Becerilerin Gelişimi

Sağlıklı aile ilişkileri, çocukların empati kurma, iletişim kurma ve problem çözme gibi sosyal becerilerin kazanmasını destekler. Çocuk aile içinde gördüğü olumlu davranışları model olarak toplum içinde de bu davranışları sergiler.

Akademik ve Kişisel Başarı

Destekleyici bir aile yapısı, çocuğun öğrenme süreçlerine daha fazla odaklanmasına ve akademik olarak başarılı olmasını sağlar. Ayrıca çocuğun ilgi alanlarını keşfetmesine ve hedefler belirlemesine zemin hazırlar.

Davranışsal Gelişim

Pozitif disiplin ve tutarlı sınırlar, çocukların sorumluluk bilinci geliştirmesine ve sağlıklı alışkanlıklar edinmesine olanak tanır. Çocuk sağlıklı aile ortamında problemleri davranışlar yerine yapıcı çözümler geliştirebilir.

Sağlıklı aile yapısı çocukların fiziksel, duygusal, sosyal ve zihinsel gelişiminde kritik bir rol oynar. Aile, çocuğun ilk sosyal çevresi olduğundan, burada yaşanan deneyimler çocuğun kişilik yapısını, özgüvenini ve gelecekteki ilişkilerini derinden etkiler. İşte sağlıklı bir aile yapısının çocuklar üzerindeki en önemli etkileri:

Güçlü Değerler ve Ahlaki Gelişim

Aileden gelen rehberlik, çocuğun etik değerler ve ahlaki karar verme yeteneklerini kazanmasını sağlar. Bu, çocuğun doğru ile yanlış ayırt edebilme kapasitesini artırır.

Sağlıklı bir ailede çocuklar bu özellikleri çok daha kolay bir şekilde kazanır ve bu durum çocukların hayatındaki pek çok şeyde kendini gösterir. Bireylerin kendilerini değerli ve mutlu hissettikleri, bireysel ve toplumsal gelişimlerine katkı sağlayan bu yapı aile üyelerinin bilinçli bir çaba ve sürekli uyum içinde olmasıyla mümkündür

Sağlıklı aile yapısının çocuklar üzerinde pek çok olumlu etkisinden bahsettik bunlardan en önemlilerinden biri de çocukların eğitim ve okulda öğrenmeye karşı tutumlarıdır. Çocuğun okula devamı ve eğitim konusundaki bakış açısı ebeveynlerinin bu konu hakkında nasıl bir tutum sergiledikleriyle değişir. Sağlıklı bir ailede yetişen çocuklar eğitimin önemini bilir, okul ortamını önemser bunun kendisi için ne kadar önemli olduğunu bilir. Yalnızca ders almak değil okulun hayatın bir yansıması, hayata bir hazırlayıcı olduğunu kavrar ve okula devam ederken tüm bu öğrenmelerin de farkında olur.

Zihinsel Sağlık

Sağlıklı bir aile yapısı, depresyon, kaygı bozukluğu ve diğer zihinsel sağlık sorunlarının riskini azaltır. Aile içindeki açık iletişim ve destek, çocuğun duygusal zorlukları aşmasına yardımcı olur.

Sağlıklı bir aile ortamında yetişen çocukların okula devamlılık oranlarının daha yüksek olduğu araştırmalarla kanıtlanmıştır. Bu araştırmalarla ilgili birkaç maddeden bahsedeceğiz.

Aile İçindeki Destek ve Motivasyon

Sağlıklı ailelerde çocuklar, eğitim sürecinde sürekli destek ve motivasyon görürler. Anne ve baba, çocuğun akademik başarısına önem verir, düzenli olarak onun eğitim durumuyla ilgilenir. Bu destek, çocukta okula gitme ve öğrenme konusunda bir sorumluluk bilinci oluşturur. Aileden gelen bu olumlu yaklaşım, devamsızlık eğilimini azaltır.

Duygusal Güvenlik ve Özgüven

Sağlıklı aile yapısı çocuğun kendisini güvende hissetmesini sağlar. Sevgi ve anlayış dolu bir ortamda büyüyen çocuklar, duygusal olarak daha güçlü olur ve özgüvenleri gelişir. Bu durum, okulda karşılaştıkları zorluklarla daha kolay başa çıkmalarını ve eğitimlerine devam etmelerinin sağlar.

Rutin ve Disiplin

Sağlıklı bir aile yapısı, düzenli bir yaşam tarzını da beraberinde getirir. Çocukların uyku düzeni, yemek saatleri ve ders çalışma alışkanlıkları gibi günlük rutinler, okula devamlılığı olumlu yönde etkiler. Aileler, çocukların zaman yönetimi ve disiplin kazanmalarını destekler.

Aile İçindeki Destek ve Motivasyon

Duygusal Güvenlik ve Özgüven

Rutin ve Disiplin

Sorunların Erken Tespiti

Olumsuz Aile Ortamlarının Devamsızlığa Etkisi

Sorunların Erken Tespiti

Sağlıklı aileler, çocuklarının yaşadığı sorunları farkedebilir ve zamanında müdahale edebilir. Örneğin, çocuğun okulda yaşadığı arkadaşlık problemleri, akademik zorluklar ya da öğretmenleriyle ilgili sorunlar aile tarafından gözlemlenir ve çözüme kavuşturulma konusunda çocuğa yardımcı olunursa devamsızlık da o oranda azalabilir.

Olumsuz Aile Ortamlarının Devamsızlığa Etkisi

Sağlıklı bir aile yapısının yokluğunda, çocuklarda okula devamlılık konusunda sorunlar görülebilir. Örneğin, aile içi çatışmalar, ilgisizlik/ ihmal- istismar, maddi problemler vs çocuğun okuldan uzaklaşmasına ve hatta eğitim hayatını bırakmasına neden olabilir.

Sonuç olarak sağlıklı bir aile yapısı, öğrencilerin okula devamını destekleyen en önemli unsurlardan biridir. Ailelerin sevgi, destek ve sorumluluk çerçevesinde çocuklarına yaklaşması, eğitim sürecinin daha verimli ve kesintisiz geçmesini sağlar. Bu nedenle, ailelere yönelik farkındalık programları ve destek mekanizmaları, çocukların eğitim başarısını artırmak için hayati öneme sahiptir.

Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali suçu; ailenin maddi ve manevi varlığını sağlıklı bir şekilde geliştirilmesi amacıyla TCK m.233'te "Aile Düzenine Karşı Suçlar" bölümünde düzenlenmiş olup suçun unsurları şunlardır:

Aile Hukukundan Kaynaklanan Yükümlülüğün İhlali Suçu Nedir? (TCK 233)

- **Bakım, Eğitim veya Destek Olma Yükümlülüğünün İhlali Suçu (TCK m.233/1):** Eş veya çocukların veya bakıma ihtiyacı olan yaşlı anne babanın; bakım, eğitim veya destek ihtiyacının karşılanmaması halinde suçun bu şekli oluşur. Örneğin, çocuklarını sabah eve kilitleyerek akşam eve gelen anne aile hukukundan doğan yükümlülüğün ihlali suçunu işlemiş olur. Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğünü ihlal eden kişinin aileyi terk etmeden bu fiilleri gerçekleştirmesi gerekir. Aileyi terk eden fail, aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali suçunu değil, terk suçu işlemiş olur.

Anne-Babanın Çocuklara Zarar Verecek Şekilde Davranması Suçu (TCK m.233/3): Anne veya babanın, alışkanlık haline gelmiş sarhoşluk, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılması ya da onur kırıcı tavır ve hareketlerin sonucu maddi ve manevi özen noksanlığı nedeniyle çocuklarının ahlak, güvenlik ve sağlığını ağır şekilde tehlikeye sokması halinde suçun bu şekli gerçekleşir. Anne-babanın velayet hakkı kaldırılmış olsa bile, bu davranışlar suçun vücut bulmasına sebep olur. Örneğin, her akşam çocuklarının gözü önünde içki içerek sarhoş olan ve bu nedenle çocukların psikolojisinin bozulmasına neden olan davranışlar sergileyen baba, aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali suçunun bu halinin meydana gelmesine neden olur.

Aile Hukukundan Doğan Yükümlülüğün İhlali Suçunun Cezası (TCK 233)

Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali suçunun cezası şu şekildedir: Aile hukukundan doğan bakım, eğitim veya destek olma yükümlülüğünü yerine getirmeyen kişi, şikâyet üzerine, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır (TCK m.233/1).

Velayet hakları kaldırılmış olsa da, itiyadi sarhoşluk, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılması ya da onur kırıcı tavır ve hareketlerin sonucu maddi ve manevi özen noksanlığı nedeniyle çocuklarının ahlak, güvenlik ve sağlığını ağır şekilde tehlikeye sokan ana veya babaya üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır (TCK m.233/3).

Adli Para Cezasına Çevirme, Erteleme ve Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması

Aile Hukukundan Kaynaklanan Yükümlülüğün İhlali Suçu Nedir? (TCK 233)

Adli para cezası, işlenen bir suça karşılık hapis cezasıyla birlikte veya tek başına uygulanabilen bir yaptırım türüdür. Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali suçu nedeniyle TCK m.233/1 fıkrası gereği hükmedilen hapis cezaları adli para cezasına çevrilemez. Çünkü adli para cezası bu fıkralarda seçenek yaptırım olarak düzenlendiğinden mahkemenin seçenek

yaptırımlardan hapis cezasını seçtikten sonra, bu cezayı adli para cezasına çevirmesi hukuken mümkün değildir. TCK m.233/2-3 fıkraları gereği aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali suçu nedeniyle hükmedilen hapis cezaları adli para cezasına çevrilebilir.

Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması sanık hakkında hükmolunan cezanın belli bir denetim süresi içerisinde sonuç doğurmaması, denetim süresi içerisinde belli koşullar yerine getirildiğinde ceza kararının hiçbir sonuç doğurmayacak şekilde ortadan kaldırılması davanın düşmesine neden olan bir ceza muhakemesi kurumudur. Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali suçu nedeniyle hükmedilen hapis cezası veya adli para cezası hakkında hükümün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmesi mümkündür.

Ceza ertelenmesi, mahkeme tarafından belirlenen cezanın cezaevinde infaz edilmesinden şartlı olarak vazgeçilmesidir. Aile hukukundan doğan yükümlülüğün ihlali suçu nedeniyle hükmedilen hapis cezası hakkında erteleme hükümlerinin uygulanması mümkündür.

Suçun Şikâyet Süresi, Zamanaşımı ve Uzlaşma, Görevli Mahkeme

Uzlaşma, suç isnadı altındaki şahıs ile suçun mağduru olan şahsın bir uzlaştırmacı aracılığıyla iletişim kurarak anlaşmasıdır. Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali suçunun TCK 233/1'deki hali uzlaşmaya tabidir. Diğer fıkralar uzlaşmaya tabi değildir.

Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali suçunun sadece TCK m.233/1 fıkrasındaki hali şikâyete tabi suçlar arasında yer almamaktadır. Diğer fıkralar şikâyete tabi olmadığından savcılık tarafından resen soruşturulmalıdır. Şikâyet hakkı, dava zamanaşımı süresinde kullanılabilir. Şikâyetten vazgeçme, ceza davasının düşmesi sonucunu doğurur.

Dava zamanaşımı, suçun işlendiği tarihten itibaren belli bir süre geçtiği halde dava açılmamış veya dava açılmasına rağmen kanuni süre içinde sonuçlandırılmamış ise ceza davasının düşmesi sonucunu doğuran bir ceza hukuku kurumudur. Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali suçu yargılamalarında olağan dava zamanaşımı süresi 8 yıldır.

NEDENLERİ

Okuldan Kaynaklanan nedenler

Okul yönetiminin demokratik veya otokratik tutumları, öğrencilerin süreçte katılımcı olup olmaması gibi davranışları, ayrıca öğretmenlerin sınıf yönetimindeki becerileri, öğrenme öğretme sürecindeki tutum ve davranışları, öğrencilerin okula karşı tutum geliştirmelerinde belirleyici olmakta ve bu tutumlar devam durumuna etki edebilmektedir.

Bireysel Nedenler

Okul, öğrencinin başka bireylerle birlikte eğitimini sürdürdüğü toplumsal bir çevredir. Öğrencinin bu çevrede toplumsal olarak karşılanması gereken en önemli gereksinimleri, kabul edilme, saygı görme ve sevgi ile ilgilidir. Öğrencinin okul ve sınıf yaşantılarında korku, endişe ve kaygı gibi duyguları yaşamamasına çalışılır. Öğrencilerin kendilerinden kaynaklanan en önemli devamsızlık nedenleri arasında yaşamakta oldukları herhangi bir hastalık, dersleriyle ilgili sınavlardan düşük not alma korkusu gibi etkenler yer almaktadır. Öğrencilerin; psikolojik rahatsızlıkları, yeterince güdülenmediği için okulu sevmemesi ve gelecek kaygısı gibi pek çok bireysel neden devamsızlık yapmasına neden olabilmektedir.

Öğrencilerin içsel, kişisel sorunları, öğrencilerin başarılı olma duygusunu yaşayamamaları, öğrencilerin, grup psikolojisini yaşama isteğinden dolayı akran gruplarına girebilmek için ya da akran gruplarında kalabilmek için devamsızlık yaptıkları görülmüştür.

Aileden Kaynaklanan Nedenler

Öğrencinin aile ortamı, onun davranışlarına etki eden temel faktördür. Anne babanın tutumları, eğitim düzeyleri, sosyolojik özellikleri gibi pek çok etken öğrenci davranışlarını etkilemektedir. Ailenin çocuğun davranışlarını bütünüyle denetim altına almaya çalışması, kendisini ifade edebileceği ortamları sağlamaması, çocuğu bağımsız bir birey olarak değerlendirmemesi gibi davranışlar öğrencilerin devamsızlık yapmalarına neden olabilmektedir. Öğrencinin okula devamıyla ilgili sorunun kökeninde ailesi varsa, çözümü, ailenin özelliklerinde aramak gerekir. Ailelerin okula ilişkin önyargıları, olumsuz tutumları çocuğun devamına engel oluyorsa, aile ile okul arasında etkili iletişim ve işbirliği yolları geliştirilir. Okul ile iletişimi hiç olmayan ya da sınırlı olan ailelerin çocuklarının devamsızlıklarının, iletişimi yeterli düzeyde olan ailelerin çocuklarından çok daha fazla olduğu gözlenmektedir.

Sosyal ve Ekonomik Nedenler

Ailelerin çocuklarının beslenme, giyim, kırtasiye ve sosyal yaşamla ilgili gereksinimlerini karşılayabilecek ekonomik yeterliğe sahip olmamaları da öğrencilerin günlük devamsızlığına yol açmaktadır. Bunun yanında yaşanan bölgenin özellikleri, eğitime karşı bakış açısı gibi nedenlerde devamsızlık nedenleri arasında görülmektedir.

NEDENLERİ

Arkadaş Grubu ve Çevreden Kaynaklanan Nedenler

Özellikle ergen öğrencilerde arkadaş gruplarının öğrencilerin davranışlarına etki ettiği tespit edilmiştir. Okulun bulunduğu sosyal çevrenin özellikleri de öğrenci davranışlarına etki edebilmekte ve sosyal çevrede var olan olumsuz özellikler devamsızlığa yol açabilmektedir.

Bunun yanında, öğrencinin evinin okula uzak olması gibi fiziki nedenler de devamsızlık nedeni olarak ifade edilmiştir. Öğrencilerin içinde buldukları toplumsal alanlar daha çok akran grupları ve arkadaş çevreleridir. Bu çevrelerin öğrencinin eğitim yaşantıları üzerine önemli etkileri vardır. Okula uygun olmayan arkadaşlık ilişkisi ve etkileşimlerinin öğrencinin eğitim yaşantılarına bazı olumsuz etkileri olabilir. Öğrencinin eğitim yaşantılarına katılımını olumsuz yönde etkileyen arkadaş çevreleri, örgün eğitim sisteminden ayrı kalmış, kötü alışkanlıkları olan ve eğitime ilişkin olumlu bakış açısına sahip olmayan kişiler olarak sınıflandırılabilir.

Akademik Kaygıdan Kaynaklanan Nedenler

Öğrencilerin öğrenimleri süresince başarılı olmalarını sağlayan, akademik başarılarını olumlu şekilde etkileyen etmenlerden birisi, öğrencilerin sahip oldukları etkin ve verimli ders çalışma alışkanlıklarıdır. Öğrencilerin düzenli bir ders çalışma alışkanlıkları yoksa sınavlarına çalışmak ya da ödev yapmak gibi nedenlerle devamsızlık yapabilmektedirler.

Yapılan son araştırmalarda öğrencilerin sağlık problemleri, ve ailelerin eğitime karşı bakış açısı ve çevresel sebepler (arkadaş çevresi) devamsızlık nedenleri arasında öne çıkmaktadır.

DEVAMSIZLIĞIN ÖNLENMESİNDE

ardiere Inc.

AİLELERE ÖNERİLER

Destekleyici ve Motive Edici Bir Ortam Sağlama

Aile, çocuğun eğitimine değer verdiğini göstererek öğrenmeye karşı olumlu bir tutum geliştirmesine yardımcı olabilir.

Çocuğun başarılarını övmek ve küçük de olsa çabalarını takdir etmek, okula devam konusundaki motivasyonunu artırır.

Sorunların Erken Tespiti

Çocuğun okulda yaşadığı sorunları (zorbalık, arkadaş ilişkileri, öğretmenle iletişim sorunları) fark edip çözmek için adım atmak önemlidir.

Okula gitmek istemeyen çocuğun duygusal veya fiziksel bir sorunu olup olmadığını anlamak için düzenli olarak iletişim kurulmalıdır.

Eğitim ve Disiplin Arasında Dengeli Yaklaşım

Çocuğun okulda yaşadığı sorunları (zorbalık, arkadaş ilişkileri, öğretmenle iletişim sorunları) fark edip çözmek için adım atmak önemlidir.

Okula gitmek istemeyen çocuğun duygusal veya fiziksel bir sorunu olup olmadığını anlamak için düzenli olarak iletişim kurulmalıdır.

Okul ve Öğretmenlerle İşbirliği

03

Aile, öğretmenlerle düzenli iletişim kurarak çocuğun okul durumu hakkında bilgi almalı ve gerektiğinde öğretmenlerden destek istemelidir.

Okul toplantılarına katılarak çocuğun eğitim sürecine aktif bir şekilde dahil olduğunu göstermelidir.

Devamsızlığı önlemede ailenin rolü oldukça kritiktir. Çünkü aile, çocuğun eğitim hayatındaki motivasyonunu ve düzenliliğini doğrudan etkileyen temel unsurlardan biridir. Ailelerin bu süreçte oynadığı rolleri şu şekilde özetleyebiliriz:

DEVAMSIZLIĞIN ÖNLENMESİNDE

ardiere Inc.

AİLELERE ÖNERİLER

Olumlu Rol Model Olma

Ebeveynlerin kendi sorumluluklarını yerine getiren birer rol model olması, çocuğun okula devam etme konusundaki tutumunu olumlu yönde etkiler.

Devamsızlığın Nedenlerini Araştırma

Çocuğun devamsızlık yapmasının arkasında yatan nedenler (motivasyon eksikliği, derslerde zorlanma, arkadaş problemleri, ailevi sorunlar) tespit edilerek çözüm yolları aranmalıdır.

Eğitimin Önemini Vurgulama

Çocuğa eğitimin gelecekteki hayatı için neden önemli olduğunu açıklamak, hedef belirlemesine yardımcı olmak ve bu hedeflere ulaşması için rehberlik etmek devamsızlığı önlemede etkili olabilir.

Etkili İletişim Kurulması

Okul yönetimi ve öğretmenler, öğrencilerin devamsızlık durumları hakkında aileleri düzenli olarak bilgilendirmelidir. Velilere öğrencilerinin okulda geçirdiği günlerin önemi anlatılarak iş birliği sağlanabilir.

Sonuç olarak, aile, sevgi dolu ve destekleyici bir ortam sunarak çocuğun okula devam etme konusunda olumlu bir tutum geliştirmesine büyük ölçüde katkı sağlar. Aile-çocuk-okul arasındaki güçlü bir iletişim ağı devamsızlığı en aza indirmeye yardımcı olacaktır.

DEVAMSIZLIĞIN ÖNLENMESİNDE

Wardiere Inc.

OKULA ÖNERİLER

İlkokul Kademesine Yönelik Devamsızlığı Azaltma İle İlgili Yapılabilecek Faaliyetler

Devamsızlığın azaltılması, hatta okul veli işbirliği temalı konularda önleyici olması amacıyla öğrencilerin okula kayıt işlemleri esnasında “okul-veli sözleşmesi” formu oluşturularak veliye tebliğ edilebilir.

Okul bahçelerinin, hatta kapalı mekanların öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olacak şekilde, öğrencinin ilgisi çekecek şekilde dizayn edilmesi, öğrencilerin ders dışı vakitlerde etkinlik yapabilecekleri ortamların oluşturulabilir.

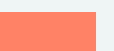
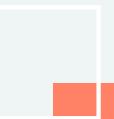
Okullarda aynı okul velilerinin de bulunabilmesi, özellikle okula uyum problemi yaşayan öğrencilerin kendilerini daha güvende hissetmesi öncelikli olarak, velilere yönelik halk eğitim merkezi müdürlükleri aracılığıyla yaygın eğitim faaliyetleri gerçekleştirilebilir.

İlkokul kademesinde sağlık problemi kaynaklı devamsızlığın yüksek neden olarak görülmesine istinaden okullarda önleyici sağlık hizmeti (bulaşıcı hastalıklar, hijyen vb. konularda) verilmesi için ilgili kurumlar ile koordine kurulabilir.

Özürsüz devamsızlıkla ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

DEVAMSIZLIĞIN ÖNLENMESİNDE

Wardiere Inc.

OKULA ÖNERİLER

Ortaokul Kademesine Yönelik Devamsızlığı Azaltma İle İlgili Yapılabilecek Faaliyetler

Devamsızlığın azaltılması, hatta okul veli işbirliği temalı konularda önleyici olması amacıyla öğrencilerin okula kayıt işlemleri esnasında “okul-veli sözleşmesi” formu oluşturularak veliye tebliğ edilebilir.

Devamsızlığın önlenmesine yönelik aile bilgilendirme broşürü ve bilgilendirme animasyon videoları hazırlanabilir.

Sağlık problemleri kaynaklı devamsızlık konusunda özellikle bulaşıcı hastalıkların yoğun olduğu dönemlerde hijyen sağlamaya yönelik çalışmalara daha da önem verilmesi, bilgilendirme faaliyetleri artırılabilir.

Dezavantajlı gruptaki aileler öncelikli olmak üzere, sağlıklı aile ortamı, zaman yönetimi, eğitim öğretimin önemi gibi konu başlıklarını kapsayacak bilgilendirme bülten ve animasyon videoların oluşturulabilir, ailelere bu dokümanların ulaştırılabilir.

Okullarda akademik olarak akranlarından geri olan ya da öğrenme sorunları yaşayan öğrencilerin okullarda olumlu tutum geliştirmesi amacıyla okullarda sosyo kültrüel, sportif faaliyetlerin gerçekleştirilmesi ve yaygınlaştırılması, bu faaliyetlere devamsızlık problemleri yaşayan öğrencilerin eşlik etmesi sağlanabilir.

Öğrencilerin çevresel sebepler ile ilgili devamsızlıkların önüne geçilmesi amacıyla okul aile işbirliğinin güçlendirilerek, öğrenci ve çevresi hakkında bilgi paylaşımları artırılabilir.

Özürsüz devamsızlıkla ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

DEVAMSIZLIĞIN ÖNLENMESİNDE

Wardiere Inc.

OKULA ÖNERİLER

Lise Kademesine Yönelik Devamsızlığı Azaltma İle İlgili Yapılabilecek Faaliyetler

✓ Öğrencilerin sosyal çevresinin değişmesi arkadaş çevrelerinin de olumlu yönde değişmesine sebep olacağı düşünülmüştür. Bu sebeple öğrencileri sosyal etkinliklere yönlendirmek ve bunu da okul kanalıyla yapılması, öğretmenlerin önder olması öğrencilerin okula bakış açılarının değişmesine ve eğitime karşı olumlu tutum sergilemelerine neden olabilir.

Bu faaliyetleri ortaya koyarken öğretmenlere belediyelerin, gençlik spor müdürlüğünün, spor federasyonlarının, halk eğitiminin de destek vermesi ve işbirliği halinde yapılması yapılacak işleri kolaylaştıracaktır

✓ Yine arkadaş çevresi ve okula/eğitime olumsuz bakış açısının önüne geçilmesi için öğrencilere okullarda "kariyer günleri" altında bir meslek elemanını getirmek ve öğrencilerle konuşmasını sağlamak, öğrencilere kendi geçtiği yolları anlatması ve bu konuda okulun ve almaları gereken eğitimin önemini anlatması öğrencilerin okula devam etmelerinin önemini anlamalarına yardımcı olabilir.

✓ Ayrıca okullarda devamsızlık yapan öğrencilere kendilerini değerli hissedecekleri bir takım sorumlulukların verilmesi, sosyal kulüplerin etkin çalışması da olumlu sonuçlar doğurabilir.

✓ Akran zorbalığı olduğu düşünülürse, öğrencilere, emniyetle iletişime geçip polisler tarafından özellikle siber suçlar ve sonuçlarıyla ilgili eğitimler verilebilir. Bazı öğrenciler zorbalıkta suç teşkil edebilecek durumları bilmedikleri için de bu eylemleri gerçekleştirdiği gözlenmiştir. Eğer caydırıcı şekilde öğrencilere bunlarla ilgili suçlar ve sonuçları anlatılırsa bu durumda da devamlılık artabilir.

✓ Ailenin okula devamın önemi üzerinde durulmalı ve ailenin olumsuz bakışı değiştirilmelidir. Çünkü eğer aile bu tutumunu değiştirip çocuklarına ona göre kararlı davranırsa devamsızlık bir nebze de olsa düzeltilebilir. Bu durumda aile eğitimlerine önem verilebilir, düzenli bir şekilde aile eğitim seminerleri yapılabilir.

✓ Çocuk ihmaline ilişkin çeşitli yasalarında olduğu bilgilendirici eğitim broşürleri hazırlanıp ailelere ve direkt çocukların evlerine gönderilebilir.

DEVAMSIZLIĞIN ÖNLENMESİNDE

Wardiere Inc.

OKULA ÖNERİLER

Lise Kademesine Yönelik Devamsızlığı Azaltma İle İlgili Yapılabilecek Faaliyetler

Öğrenci sağlık problemleri konusunda ilk olarak öğrencinin ailesi ve öğretmenleri tarafından özellikle ruhsal sorunlarıyla ilgilenmesi ve takip etmesi çok önemlidir. Bu takip neticesinde gerekli yönlendirmelerin baştan yapılması ve doğacak sonuçların önlenmesi gerekmektedir.

Evde eğitim hakkında aile, idareci, öğretmen ve öğrencilere gerekli bilgilendirmelerin yapılması gerekmektedir.

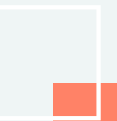

EBA, ÖBA vs gibi uygulamaların öğrenciler tarafından daha etkin kullanımının sağlanması konuyla ilgili bilgilendirmelerin yapılması.

Özürsüz devamsızlıkla ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

**Okullara öneriler bölümü
Giresun İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından
Okul/Ram Psikolojik Danışmanlarından oluşan
komisyon tarafından oluşturulmuştur.**

OKUL- VELİ SÖZLEŞMESİ

Okul - veli iş birliği, öğrenci başarısını artıran önemli etmenlerden biridir.

Güvenli ve düzenli bir okul ortamının sağlanmasında velilerin rolü büyüktür.

Veli katılımının öncelikli amacı, okulun eğitim etkinliklerini yönlendiren okul personeline destek olmak, çalışmalara meslekleri ve yeterlilikleri doğrultusunda farklı düzeylerde katkı sağlamak, okul ve ev arasında sıkı bağlar kurarak

öğrencinin eğitim sürecinde huzurlu ve mutlu olmasına yardımcı olmaktır.

Sözleşmenin Tarafları:

- Öğrenci
- Öğrenci Velisi / Anne -Babası veya yasal vasisi
- Okul Yönetimi

OKULUN HAK VE SORUMLULUKLARI

Haklar

- Destekleyici, güvenli ve etkili bir ortamda çalışmak
- Okul toplumundan ve çevreden saygı ve destek görmek

Okulda alınan tüm kararlara ve okul kurallarına uyulmasını istemek

Okula Özgü Haklar

- Gerek görüldüğü takdirde planlanmış eğitim etkinliklerinin yer, zaman ve içeriğini en az bir hafta önceden haber vererek değiştirmek.
- Ödül ve cezalara karar vermek; öğrenci ve velilerin bu kararları saygıyla karşılmasını ve önerilere uyulmasını beklemek
- Okulun hedeflerine uygun planlamalara öğrenci ve velilerin katılımını ve desteğini beklemek

Sorumluluklar

- Öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerini destekleyecek materyal, ekipman ve teknolojik donanım sağlamak.
 - Okulda olumlu bir kültür yaratmak.
 - Öğrenci, veli ve çalışanlar arasında hiçbir nedenden dolayı ayırım yapmamak.
 - Eğitim ve öğretim sürecini okulun duvarlarıyla sınırlamamak.
 - Öğrencilerin, velilerin okul çalışanlarının kendilerini ve fikirlerini ifade edebilecekleri fırsatlar yaratmak.
 - Okulun güvenilir ve temiz olmasını sağlamak.
 - Öğrenciler için iyi bir model olmak.
 - Okulun ve öğrencinin ihtiyaçları doğrultusunda sürekli gelişmek.
 - Okulda etkili öğrenmeyi destekleyecek bir ortam yaratmak.
- Okulun işleyişine ait kararların ve kuralların uygulanmasını takip etmek.

· Okul - toplum ilişkisini geliştirmek.

· Öğretmen, öğrenci ve veli görüşmelerini düzenlemek ve ilgilileri zamanında bilgilendirmek.

· Okul çalışanlarının ihtiyaçları doğrultusunda okulu eğitim çalışmalarını düzenlemek.

· Okul çalışanlarının ihtiyaçlarını belirleyerek giderilmesi için çözümler üretmek.

· Okulun işleyişi ve yönetimi konusunda ilgili tarafları düzenli aralıklarla bilgilendirmek.

· Veli ve öğrenci hakkında ihtiyaç duyulan bilgileri toplamak, değerlendirmek, sonuçlarını ilgililerle paylaşmak ve gizliliğini sağlamak.

· Veli ve öğretmenler arasında düzenli bir iletişimi sağlamak.

· Okul ve çevresinde şiddet içeren davranışlara kesinlikle izin vermemek.

Okula Özgü Sorumluluklar

- Bilimsel süreli yayınları okul kütüphanesinde kullanıma sunmak.
- Öğrenciler için toplumsal hizmet etkinlikleri planlamak ve yürütmek

ÖĞRENCİNİN HAK VE SORUMLULUKLARI

Haklar

- Düşüncelerini özgürce ifade etme
- Güvenli ve sağlıklı bir okul ve sınıf ortamında bulunma
- Bireysel farklılıklarına saygı gösterilmesi
- Kendisine ait değerlendirme sonuçlarını zamanında öğrenme ve sonuçlar üzerindeki fikirlerini ilgililerle tartışabilme
- Kendisine ait özel bilgilerin gizliliğinin sağlanması
- Okulun işleyişi, kuralları, alınan kararlar hakkında bilgilendirilme
- Okul kurallarının uygulanmasında tüm öğrencilere eşit davranılması
- Kendini ve diğer öğrencileri tanıma, kariyer planlama, karar verme ve ihtiyaç duyduğu benzer konularda danışmanlık alma
- Akademik ve kişisel gelişimini destekleyecek ders dışı etkinliklere katılma
- Okul yönetiminde temsil etme ve edilme

Okula Özgü Haklar

- Özgün eserlerini kamuya sergileme
- Ulusal ve uluslar arası etkinliklerde okulu temsil etmede gerekli durumlarda okuldan maddi ve manevi destek alabilme
- Ders dışı etkinliklerle ilgili sorumluluklar dâhilinde okulun her türlü olanağından yararlanma

SORUMLULUKLAR

- Okulda bulunan kişilerin haklarına ve kişisel farklılıklarına saygı göstereceğim.
- Ders dışı etkinliklere katılıp bu etkinliklerden en iyi şekilde yararlanacağım.
- Arkadaşlarımla ve okulun eşyalarına zarar vermeyeceğim; zarar verdiğim takdirde bu zararın bedelini karşılayacağım.
- Sınıfça belirlediğimiz kurallara uyacağım.
- Ödül ve disiplin yönetmeliğine ve veli-öğrenci el kitapçığında yer alan tüm okul kurallarına uyacağım.
- Okul yönetimine (fikir, eleştiri, öneri ve çalışmalarımı) katkıda bulunacağım.
- Arkadaşlarıma, öğretmenlerime ve tüm okul çalışanlarına saygılı davranacağım.
- Hiçbir şekilde kaba kuvvete ve baskıya başvurmayacağım.

Okula Özgü Sorumluluklar

- Okulun bilim ve sanat panolarına yazı ve fotoğraflarla katkıda bulunacağım.
- Okulda düzenlenecek eğitim semineri ve toplantılarda gelen konuklara ilgili birimlere ulaşmaları için rehberlik edeceğim.
- Okulun eğitim felsefesine uygun, çalışkan ve gayretli olacağım
- Okulumun adını her zaman üst düzeyde tutacak davranış ve gayret içinde olacağım

VELİNİN HAK VE SORUMLULUKLARI

Haklar

- Çocuğumun eğitimiyle ilgili tüm konularda bilgilendirilmek.
- Adil ve saygılı davranışlarla karşılanmak.
- Çocuğuma okul ortamında nitelikli kaynaklar, eğitim ve fırsatlar sunulacağını bilmek.
- Düzenli aralıklarla okulun işleyişi hakkında bilgilendirilmek.
- Okul Aile Birliği aracılığı ile okul yönetimine yardımcı olmak ve böylelikle katkıda bulunmak.
- Çocuğumun okuldaki gelişim süreciyle ilgili olarak düzenli aralıklarla bilgilendirilmek.

Okula Özgü Haklar

- Okulun veli eğitim çalışmalarından yararlanmak.
- Okulun sunduğu tüm sosyal ve kültürel etkinliklerden yararlanmak

SORUMLULUKLAR

- Çocuğumun her gün okula zamanında, öğrenmeye hazır, okulun kılık-kıyafet kurallarına uygun bir şekilde gitmesine yardımcı olacağım.
- Okulun duyuru ve yayınlarını takip edeceğim.
- Bilgi edinmek ve toplamak amacıyla gönderilen her tür anket ve formu doldurup zamanında geri göndereceğim.
- Okul Gelişim Yönetim Ekibi ve Okul-Aile Birliği seçimlerine ve toplantılarına katılacağım.
- İhtiyaç duyduğunda öğrencimin ödevlerini yapabilmesi konusunda olanak sağlayacağım, gerekli açıklamaları yapacağım, ancak; kendi yapması gereken ödevleri asla yapmayacağım.
- Çocuğumun sağlıklı bir şekilde çalışabilmesine uygun fiziki ortamı sağlayacağım.
- Çocuğumun uyku ve dinlenme saatlerine dikkat edeceğim.
- Okulun düzenleyeceği veli eğitim seminerlerine katılacağım
- Çocuğuma yaşına uygun sorumluluklar vereceğim.
- Disiplin yönetmeliğini ve veli-öğrenci el kitapçığını dikkatlice okuyup çocuğumun, disiplin kurallarına uyması için gerekli önlemleri alacağım.
- Çocuğumun ruhsal ve fiziksel durumundaki değişimler hakkında okulu zamanında bilgilendireceğim.
- Aile ortamında fiziksel ve psikolojik şiddete izin vermeyeceğim.

Okula Özgü Sorumluluklar

- Okula maddi manevi her türlü katkıda bulunacağım
 - Çocuğumun internette zararlı içeriklerin yer aldığı sitelere erişmesini engelleyeceğim
 - Çocuğumun toplumsal hizmet kurumlarında gönüllü olarak çalışmasını, sosyal yardım etkinliklerinde görev almasını destekleyeceğim.
- Sözleşmenin tarafı olarak yukarıda sunulan hak ve sorumluluklarımı okudum. Haklarıma sahip çıkacağıma ve sorumluluklarımı yerine getireceğime söz veririm.

Öğrenci
Adı Soyadı
İmza :

Öğrenci Velisinin
Adı Soyadı :
İmza:

Okul Müdürü
Adı Soyadı :
İmza :

**Bu Bölüm Tirebolu
Ram Tarafından
hazırlanmıştır.**

KAYNAKÇA

- barandogan.av.tr/blog/ceza-hukuku/aile-hukukundan-kaynaklanan-yukumlulugun-ihlali-sucu-cezasi.html
- Karagöz, S.Ü. Okula Uyumsuzluk ve Başarısızlıkta Ailenin Rolü.
- Göçen, A. Kaya, A. Öğrenci Devamsızlığının Azaltılmasına Yönelik Uluslararası Strateji ve Uygulama Örnekleri, Milli Eğitim Dergisi, 2009
- Dam,H.(2008).Öğrencinin Okul Başarısında Aile Faktörü.Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,7(14),75-99.
- <https://www.yesilay.org.tr/>

GİRESUN REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

giresunram.meb.k12.tr

[giresunram](https://www.instagram.com/giresunram)

giresunram28@gmail.com

0 454 216 26 86

Kavaklar Mah. Gazi Cad.
No:226

